

Bài 18

NƯỚC MĨ GIỮA HAI CUỘC CHIẾN TRANH THẾ GIỚI (1918 - 1939)

Kinh tế Mĩ trong thập niên 20 của thế kỉ XX phát triển mạnh nhưng không tránh khỏi cuộc khủng hoảng kinh tế 1929 - 1933. Tổng thống Ru-do-ven áp dụng Chính sách mới để giải quyết những khó khăn của nước Mĩ.

I - NƯỚC MĨ TRONG THẬP NIÊN 20 CỦA THẾ KỈ XX

Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 - 1918) đã tạo cho nước Mĩ cơ hội thuận lợi để phát triển kinh tế. Mĩ bước vào thời kì phồn vinh trong thập niên 20 và trở thành trung tâm công nghiệp, thương mại, tài chính quốc tế.

Hình 65. Bãi đỗ ô tô ở Niu Oóc năm 1928

Hình 66.
Công nhân xây dựng
cao ốc ở Mĩ

- Theo em, hai bức ảnh trên phản ánh điều gì ?

Trong những năm 1923 - 1929, sản lượng công nghiệp của Mĩ tăng 69% ; năm 1928, vượt quá sản lượng của toàn châu Âu và chiếm 48% tổng sản lượng công nghiệp thế giới. Mĩ đứng đầu thế giới về các ngành công nghiệp sản xuất ô tô, dầu lửa, thép... Về tài chính, Mĩ nắm 60% dự trữ vàng của thế giới.

Để đạt được sự phát triển đó, giai cấp tư sản Mĩ đã dùng mọi biện pháp nhằm cải tiến kỹ thuật, thực hiện phương pháp sản xuất dây chuyền, tăng cường độ lao động và bóc lột công nhân.

Tuy vậy, nhân dân lao động Mĩ không được hưởng những thành tựu đó

Do bị bóc lột, thất nghiệp, do những bất công xã hội và nạn phân biệt chủng tộc, phong trào công nhân phát triển trong khắp các bang của nước Mĩ. Tháng 5 - 1921, Đảng Cộng sản Mĩ được thành lập và trở thành một lực lượng lãnh đạo phong trào công nhân Mĩ.

Hình 67. Nhà ở của người lao động Mĩ trong những năm 20

- *Qua các hình 65, 66, 67, em có nhận xét gì về những hình ảnh khác nhau của nước Mĩ ?*
- *Đảng Cộng sản Mĩ được thành lập trong hoàn cảnh nào ?*

II - NUỐC MĨ TRONG NHỮNG NĂM 1929 - 1939

Cuối tháng 10 - 1929, nước Mĩ lâm vào khủng hoảng kinh tế chưa từng thấy. Cuộc khủng hoảng bắt đầu từ lĩnh vực tài chính, rồi nhanh chóng lan rộng ra các lĩnh vực công nghiệp và nông nghiệp. Nền kinh tế - tài chính Mĩ bị chấn động dữ dội.

Hình 68.
Dòng người thất nghiệp
trên đường phố Niu Oóc

Hàng nghìn ngân hàng, công ty công nghiệp và thương mại bị phá sản. Tới mùa hè năm 1932, sản xuất công nghiệp ở Mĩ giảm hai lần so với năm 1929. Khoảng 75% dân trại (nông dân Mĩ) bị phá sản. Nạn thất nghiệp và nghèo đói

lan tràn khắp các bang của nước Mĩ. Số người thất nghiệp lên tới hàng chục triệu vào năm 1933. Các cuộc biểu tình, tuần hành, “đi bộ vì đói” lôi cuốn hàng triệu người tham gia.

- *Gánh nặng của cuộc khủng hoảng ở Mĩ chủ yếu đè lên vai tầng lớp nào ?*

Để đưa nước Mĩ thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng, Ph. Ru-dơ-ven - Tổng thống mới đắc cử cuối năm 1932, đã thực hiện *Chính sách mới*.

Hình 69. Bức tranh đương thời mô tả Chính sách mới
(Người khổng lồ tượng trưng cho Nhà nước)

Chính sách mới bao gồm các biện pháp nhằm giải quyết nạn thất nghiệp, phục hồi sự phát triển của các ngành kinh tế - tài chính. Chính phủ Ru-dơ-ven đã ban hành các đạo luật về phục hưng công nghiệp, nông nghiệp và ngân hàng với những quy định chặt chẽ, đặt dưới sự kiểm soát của Nhà nước. Nhà nước tư sản đã

tăng cường vai trò của mình trong việc cài tổ hệ thống ngân hàng, tổ chức lại sản xuất, cứu trợ người thất nghiệp, tạo thêm nhiều việc làm mới và ổn định tinh hình xã hội.

- *Nêu nhận xét của em về Chính sách mới qua hình 69.*

Chính sách mới đã cứu nguy cho chủ nghĩa tư bản Mĩ nhưng cũng giải quyết phần nào những khó khăn của người lao động trong thời điểm đó và góp phần làm cho nước Mĩ duy trì được chế độ dân chủ tư sản.

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Kinh tế Mĩ đã phát triển như thế nào trong thập niên 20 của thế kỷ XX ?
2. Vì sao nước Mĩ thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng kinh tế 1929 - 1933 ?
3. Trình bày nội dung chủ yếu của Chính sách mới của Ph. Ru-dơ-ven.